

**Az addiktológiai konzultáns szerepe a középiskolás
fiatalok drogfogyasztásának
megelőzésében.**

Bagdi Tibor

DEKEK

**Gyermek és Ifjúságpszichiátriai Osztály
szociálpedagógus, addiktológiai konzultáns.**

**Új problémák, új megoldások az
addiktológiai problémák kezelésében.**

Debrecen 2020. március 04.

A kutatás kvintesszenciája

- Egy laikus átfogó képet kap arról, milyen mértéket ölt hazánk fiataljai körében a kábítószer használat.
- Hét évvel ezelőtti kutatás megisméltése.
- Ugyanazon a helyen ugyanazzal a korosztállyal.
- Indíttatás: A rendszerváltás, ESPAD kutatások és a Gyermekpszichiátria tapasztalatai.

Előzmények

Drogfelvilágosító előadás.

Kompetitív gátlás (kémiai megerősítők hatása).

Addiktív potenciál (bio, lágy, legális).

Tartalom

- A szerhasználat mérési rendszere
- Mit lehet tudni azokról a csoportokról, ahol eltérő rendszerű a szerhasználat a teljes lakossághoz képest.
- Szerhasználathoz vezető út (szociális tanulás elmélet, önmedikalizációs modell, interperszonális pszichológia, szociokulturális tényezők, családi tényezők, genetikai és biológiai tényezők).
- Kémiai addikció ismérvei
- Kábítószer használatra utaló jelek

ESPAD kutatások Magyarországon

Közvetlen Indikátorok

Tiltott szereket kipróbálók %-os aránya.

- 1992-ben 11.6%
- 1995-ben 12,1%
- 2003-ban 16,2%
- 2007-ben 22,7%

ESPAD kutatás Európában

- 2015-ben 35 ország részvételével. 96043 megkérdezett diák **18%**-a válaszolta, hogy próbált valamilyen tiltott szert. Az országok között 6-37% közötti az eltérés.

Empirikus rész

A kérdőív

A kérdőív kérdései

- Életkor és nemek szerinti megosztás. 2012-ben **17.1** év az átlagéletkor, 2019-ben **16,51** év.
- Melyiket próbáltad már ki? (**felsorolás mely tartalmazta az egyes szerek utcai nevét is.**) (**Nem azt kérdeztem kipróbáltál-e valamilyen kábítószer vagy tiltott szert**). 2012-ben **23**-an, 2019-ben **26**-an válaszoltak erre a kérdésre aláhúzással.
- A kipróbált szerek közül, melyiket használtad több alkalommal? (**felelet válaszolós kérdés**) 2012-ben **14**-en válaszoltak erre a kérdésre, 2019-ben pedig **15**-en. Ez ennyi fogyasztót jelenthet.
- Hány évesen próbáltad ki? 2012-ben az átlag **15,91** év volt, 2019-ben **14,84** év.

A kérdőív kérdései

- Ki ajánlotta, hogy kipróbáld? (barát)
- Miért próbáltad ki először? (kíváncsiságból)
- Hol próbáltad ki először? (DISCO, házibuli)
- Gondolták-e már arra, hogy felhagyj a szerhasználattal?
- Kértél-e más embertől vagy szakértőtől segítséget?
- Segítő intézmények és programok ismerete a szenvedélybetegség leküzdésében?
- Vélemények azokról, akik kábítószerrel használnak.

Felsorolás

Az alább felsorolt kábítószerek közül, melyiket próbáltad már ki? *(Aláhúzással jelöld)*

Kannabisz (Marihuána, Kender, fű)

Herbál (biofű, JWH, varázsdohány)

Nyugtató és altató szerek

Deliriáns (pl.: csattanó maszlag, nadragulya)

Kéjgáz

Ketamin

Szerves oldószerek (pl.: Szipu)

GHB (pl.: Gina)

Stimulánsok (pl.: Speed)

Mefedron (pl.:Kati, Zsuzsi, Zene)

MDPV

Penta kristály

4-Mac

Pszichedellikus (pl.: LSD, Ecstasy, Meszkalin, Látnok Zsálya)

Alkil-Nitritek (pl.: Rush)

Pszilocibin-Gombák

Kokain

Narkotikus (pl.: Heroin, Morfium, Ópiátok)

Addiktológiai konzultáns és a megelőzés

- Prevenációs programok tanároknak gyerekeknek és családoknak. Kortárs képzés. (Érzelmi nevelés, egészség fejlesztés, szociális kompetenciák fejlesztése).
- Önismeret fejlesztése, stresszoldó, frusztrációkezelő és kommunikációs technikák fejlesztése.
- Probléma megoldó módszerek és elhárító mechanizmusok tanítása.
- Önkontroll, önszabályozás készségei és képességei.
- Csábító helyzetek felismerése.
- Nemet mondás tanulása.

Addiktológiai konzultáns és a megelőzés

- Motivációra, döntéshozatali technikákra fókuszáló programok.
- Ártalomcsökkentés. A függőség kialakulásának megakadályozása, a droghasználat gyakoriságának mérséklése, illetve a még ártalmasabb szerhasználati mintázat kialakulásának megakadályozása (pl. intravénás használat).

Megnövekedett kockázat

- Romló iskolai teljesítmény, elidegenedés a szülőktől, iskolától, a pozitív mintákat hordozó kortárs csoportoktól.
- A magatartászavaros gyerekek (figyelemzavar, viselkedészavar, hiperaktivitás)
- Személyiségzavarok
- Disszociatív zavarok, táplálkozás zavarok, szorongásos zavarok, hangulat zavarok.
- Mind a célzott, mind pedig a javallott prevenció alkalmas arra, hogy enyhítse a korai fejlődési szakaszban kialakult hátrányosságokat, azok társadalmi elszigeteltségbe, és később droghasználatba történő átfordulását.

**Az iskolába járó gyerekekre irányuló
prevenciós beavatkozások fő célja, hogy
megakadályozzák vagy késleltessék a
szerhasználat kezdetét azáltal, hogy
minden egyént felruháznak a probléma
megelőzéséhez szükséges információkkal
és készségekkel.**

Köszönöm a figyelmet!